

Kulturdepartementet
Enheten för kulturarv och livsmiljö

ku.remissvar@regeringskansliet.se

Betänkandet SOU 2015:88 Gestaltad livsmiljö – en ny politik för arkitektur, form och design (dnr KU2015/02481/KL)

Upphandlingsmyndigheten får härmed yttra sig över rubricerat betänkande.

Upphandlingsmyndighetens yttrande begränsas till avsnitt 9 Höjd kompetens inom offentlig upphandling. Yttrandet följer dispositionen i avsnitt 9.

Med upphandlande myndigheter i detta dokument avses den organisation vars upphandlingar omfattas av LOU, LUF eller LUFSS.

9.4 Kommande regelverk för upphandling, 9.5 Tillämpningen av LOU generellt och inom arkitektur, form och design samt 9.6 Bristerna i regelverk och hantering

Upphandlingsmyndigheten instämmer i stort med vad utredningen i dessa avsnitt anfört om upphandlingsreglerna, tillämpningen av reglerna och bristerna i hanteringen och vill även framhålla följande.

Upphandlingsmyndighetens uppdrag är att verka för att upphandlingar hanteras rättssäkert, strategiskt och effektivt, till exempel genom olika metodstöd samt att verka för att miljöhänsyn och sociala aspekter beaktas. Den offentliga upphandlingen i Sverige omsätter mer än 600 miljarder kronor per år. För att uppnå största möjliga resultat behöver Upphandlingsmyndigheten göra prioriteringar.

De myndigheter och organ som omfattas av upphandlingsreglerna är verksamma inom ett mycket stort antal olika branscher och verksamhetsområden. Enligt Upphandlingsmyndighetens erfarenhet har dock dessa olika branscher och verksamhetsområden ofta en i grunden gemensam problematik när det gäller hur inköpsverksamheten ska läggas upp och organiseras. De problem som Utredningen identifierat i avsnitt 9.6.2., och som Upphandlingsmyndigheten instämmer i, är sådana som torde förekomma inom i princip alla branscher och verksamhetsområden. Det

Datum:

2016-04-22

Diarienummer:

UHM-2016-0060

gör att en generell informations- och vägledningsverksamhet, som kan tillämpas inom olika branscher och verksamhetsområden, rimligen ger störst nytta och resultat.

Upphandlingsmyndighetens förmåga att självständigt ge stöd rörande branschfrågor och i specifika verksamhetsområden bör begränsas till stora eller särskilt problematiska branscher och verksamhetsområden. Upphandlingsmyndigheten kan däremot söka en samverkan med myndigheter och andra organisationer med expertkunskande inom sina respektive bransch- och verksamhetsområden. Upphandlingsmyndigheten kan i dessa fall bidra med upphandlingskompetens, medan de samverkande myndigheterna och organisationerna står för branschkompetensen.

Upphandlingsmyndigheten anser att det är viktigt att myndigheten själv ska kunna prioritera sin verksamhet efter hur efterfrågan och hur omvärlden ser ut. Detaljerade regeringsuppdrag medför att myndighetens möjligheter att göra dessa prioriteringar kommer att begränsas väsentligt.

Det är mot den bakgrunden som Upphandlingsmyndighetens inställning till de följande förslagen bör förstås.

9.8.1 Samverkan mellan myndigheter

Upphandlingsmyndigheten avstyrker förslaget att myndigheten bör ha sakkunskap kring verksamhetsområdet arkitektur, form och design och helhetsperspektivet gestaltande livsmiljö.

Upphandlingsmyndigheten anser att upphandlande myndigheter behöver ha egen kompetens avseende arkitektur, form och design och helhetsperspektivet gestaltad livsmiljö för att kunna arbeta långsiktigt och strategiskt med frågorna. Upphandlingsmyndigheten kan vara behjälplig med generell och bred kunskap avseende upphandling.

9.8.2 Utbildning av myndigheters inköpare

Upphandlingsmyndigheten delar bedömningen att kompetensen hos inköpare på upphandlande myndigheter behöver förstärkas avseende sakfrågor samt att kompetensen avseende upphandlingsfrågor, såväl praktiska som juridiska, behöver förstärkas.

Det är dock genom en förståelse och kompetens rörande upphandlingsfrågorna som genomsyrar hela organisationen – från ledningen till dess enskilda användare – som målen om en effektiv, strategisk och hållbar upphandling kan uppnås och säkerställas. Eftersom uppnåendet av dessa mål är en fråga om ledarskap och styrning, är myndigheternas ledningar en viktig primär målgrupp. Därför anser Upphandlingsmyndigheten att det även finns behov av att förstärka kompetensen hos till exempel beställare och beslutsfattare på upphandlande myndigheter.

9.8.3 Metodstöd för kompetensuppbyggnad kring upphandlingsformer som underlättar inriktning mot kvalitet

Upphandlingsmyndigheten anser att den generella information och vägledning som myndigheten fortlöpande tar fram täcker behovet att ge metodstöd och hand-

ledning rörande upphandlingar av arkitektur, form och design och helhetsperspektivet gestaltad livsmiljö. Det saknas anledning att ge Upphandlingsmyndigheten ett särskilt uppdrag rörande dessa frågor.

9.8.4 Forskning inom offentlig upphandling av arkitekter, form och design ska stöttas

Upphandlingsmyndigheten får med anledning av detta förslag upplysa om att myndigheten inte har några forskningsanslag att dela ut. Upphandlingsmyndigheten samverkar med Konkurrensverket som är den myndighet som är ansvarig för forskningsanslag avseende offentlig upphandling. Konkurrensverket bedriver såväl uppdragsforskning som har anslag, där det är möjligt att ansöka om forskningsbidrag (information om detta finns på Konkurrensverkets webbplats).

9.8.5 Stärkt kvalitet i kommunernas upphandling av arkitektur, form och design

Upphandlingsmyndigheten avstyrker förslaget att Upphandlingsmyndigheten skulle vara del i samverkan med att ta fram en särskild kvalitetspolicy som ett kvalitetssäkrande system med implementeringsplan för alla kommuner avseende upphandling av arkitektur, form och design.

Behovet att ta fram ett särskilt kvalitetssäkrande system avseende upphandling av arkitektur, form och design måste vägas mot andra angelägna behov som finns inom upphandlingsområdet. Att administrera, upprätthålla och utveckla ett sådant system kräver stora resurser. I sammanhanget bör det dock framhållas att Upphandlingsmyndigheten redan idag har en dialog med SKL avseende bland annat deras arbete med Sveriges Arkitekter.

Att arbeta med verktyg för en långsiktigt hållbar upphandling är däremot något som ligger väl i linje med Upphandlingsmyndighetens verksamhet och uppdrag och som myndigheten ser positivt på. Utöver detta arbetar Upphandlingsmyndigheten med miljökrav och sociala krav där det finns kriterier framtagna för bland annat bygg och fastighet.

9.8.6 Forum för möten mellan inköpare och leverantörer

Upphandlingsmyndigheten ska enligt sin instruktion samverka med statliga och kommunala myndigheter, näringslivet och övriga organisationer för att utveckla upphandlingen. Det saknas därför anledning att ge myndigheten ett särskilt uppdrag rörande sådan samverkan.

Upphandlingsmyndigheten är positiv till att det skapas forum för möten mellan upphandlande myndigheter och leverantörer. När det gäller Upphandlingsmyndighetens möjligheter att medverka och ge stöd i till sådana forum, måste myndigheten som alltid göra en avvägning mot tillgängliga resurser och andra viktiga insatser inom upphandlingsområdet.

Upphandlingsmyndigheten, inom *Programmet för utvecklande inköp – tidig dialog för innovation*, erbjuder process- och metodstöd avseende dialogformer. Skriftligt stödmaterial kommer att publiceras löpande på Upphandlingsmyndighetens webbplats. Samverkan med enskilda projekt finns och erbjuds idag för de projekt

Datum:
2016-04-22
Diarienummer:
UHM-2016-0060

som ryms inom regeringsuppdragets begränsningar. Det gör att Upphandlingsmyndigheten kan ge förutsättningar för att arbetet med dialog kan fortsätta inom de enskilda upphandlande myndigheterna och att kompetensen sprids.

Generaldirektören Inger Ek har beslutat i detta ärende. Upphandlingsspecialisten Nina Fors har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Anders Asplund deltagit.

Inger Ek

Nina Fors